

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Téma: Národní parky v České republice

VY_32_INOVACE_437

Autor:	Mgr. Lenka Jorová
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.1072
Ročník:	2.
Obor vzdělávání:	Cestovní ruch
Vzdělávací oblast:	Přírodovědné vzdělávání
Tematická oblast:	Člověk a životní prostředí
Vytvořeno dne:	listopad 2012
Anotace:	Žáci charakterizují národní park jako území s nejpřísnější ochranou, znají české národní parky a jejich předmět ochrany. V závěru prezentace naleznou shrnutí důležitých poznatků a doplňující úkol k rozšíření znalostí o zvoleném národním parku a dovedností z oblasti cestovního ruchu.

Národní park

- Rozsáhlá území jedinečná v národním či mezinárodním měřítku
- Značnou část zaujímají přirozené nebo lidskou činností jen málo ovlivněné ekosystémy, v nichž rostliny, zvířata i neživá složka nesou mimořádný vědecký i výchovný význam
- Využívání se řídí přísnými pravidly
- Cílem je uchovat a zlepšit přírodní podmínky

Národní parky v ČR

- Jsou vyhlášovány zákonem
- Pravidla vyhlášování, ochrany, správy a všech činností v rámci NP jsou stanoveny v zákoně 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v paragrafech 15–24
- Pobyt v parku se řídí návštěvním řádem
- Krkonošský NP
- NP České Švýcarsko
- NP Podyjí
- NP Šumava

Národní parky – členění do zón

- Veškeré činnosti prováděné v NP jsou odstupňovány podle jednotlivých zón, součástí parku je množství MZCHU
- I. zóna
 - nejprísnejší ochrana, nejvzácnější přírodní část NP, bezzásahová oblast
- II. zóna
 - přírodní krajiny s malým zásahem člověka, činnost člověka je směřována ke zlepšení krajiny
- III. Zóna
 - okrajová část zahrnující osídlená místa parku, oblasti s vlivem zemědělské činnosti
- Ochranné pásmo
 - tvoří přechod mezi III. zónou a volnou intenzivně využívanou krajinou

Krkonošský národní park

- Založen v roce 1963
- Rozloha 36 200 ha
- Nejvyšší české horstvo představuje významný a kulturně-historický region nazývaný ostrov Arktidy uprostřed Evropy
- Posláním parku je chránit a zachovat mimořádně pestrou krajinu, druhově rozmanité karové oblasti vzniklé působením ledovců
- Součást programu NATURA 2000
- Jedna z biosférických rezervací UNESCO

Krkonošský národní park

- Nachází se zde soubor unikátních horských ekosystémů – horské smrkové a smíšené lesy, květnaté horské louky, vrcholky porostlé klečemi a nízkými porosty, alpínské trávníky, subarktická rašelinná společenstva a ledovcové kary
- Pestrost místní krajiny, flory a fauny přesahuje přírodní bohatost okolních evropských středohor

Krkonošský národní park

- Plán péče o KRNAP a jeho ochranné pásmo (2010 – 2020)
 - zahrnuje cíle pro celé území, způsoby nakládání s přírodou
 - zachování příznivého stavu, popř. zlepšení současného stavu
 - zachování a podpora druhové diverzity ve všech ekosystémech
 - rekonstrukce lesních ekosystémů směrem k přírodě blízkému stavu
 - podpora alternativních prostředí nepoškozujících forem využívání území
 - využití přírodovědného a historického potenciálu pro výchovu a vzdělání
 - atd.

Národní park České švýcarsko

- Založen v roce 1999
- Rozloha 7 900 ha
- Park se nachází na pravém břehu Labe v okolí Děčína
- Je unikátní díky geomorfologickým pískovcovým sklaním městům
- Cenné jsou i objekty lidové architektury - hrázděné domy a domy s podstávkou

Národní park České Švýcarsko

- Druhová diverzita je vázána na specifické klimatické podmínky
- Na čedičových tělesech nalézáme bohatá lesní společenstva i rozličné květnaté bučiny
- Na pískovcích najdeme i bučiny kyselé
- Vyskytuje se zde také množství zvláště chráněných živočišných druhů – např. rys ostrovid, výr velký, sokol stěhovavý či losos obecný

Národní park České Švýcarsko

- Přední dominantou parku je největší skalní most v Evropě – Pravčická brána

Národní park České Švýcarsko

VY_32_INOVACE_437

Národní park České Švýcarsko

VY_32_INOVACE_437

Národní park Podyjí

- Založen v roce 1991
- Rozloha 6 300 ha
- Významné archeologické naleziště v kaňonovitém údolí Dyje s významnými teplomilnými společenstvy
- Výjimečně zachovalé údolí se nachází v bohatě zalesněné oblasti u hranic s Rakouskem
- Přestože se jedná o poměrně malou plochu je možné zde najít velmi mnoho vzácných a chráněných druhů rostlin i živočichů

Národní park Podyjí

- Celá oblast je pestrou mozaikou složenou ze:
 - skalních amfiteátrů
 - srázných stěn
 - meandrů řeky Dyje
 - rozsáhlých suťových polí
 - těžko přístupných strží
 - nivních luk
 - prosluněných lesostepí
 - pestrých koberců teplomilných rostlin

Národní park Šumava

- Založen v roce 1991 na území dřívější CHKO z roku 1963
- Rozloha NP 68 064 ha, rozloha CHKO, která tvoří ochranné pásmo, je 99 624 ha
- Celé území je z 80 % pokryto lesy
- Výšková členitost krajiny je podmíněna stamiliony dlouhými geologickými pochody, eroze a podnební podmínky ji dotvarovaly
- V mladších geologických obdobích ráz krajiny proměnily horské ledovce
- Nemalou roli mají vodní toky, které se hluboce zařezávají do údolí – řeky Vydra a Křemelná
- Zdejší neživá příroda je klíčem k pochopení zákonitostí a procesů principů zdejšího života

Národní park Šumava

- Relativní blízkost k alpským vrcholům částečně ovlivňuje složení zdejší květeny
- Najdeme zde ukázkou středohorské a středoevropské vegetace
- Přírodní podmínky však nejsou příliš různorodé a škála druhů je menší
- Většina chráněných druhů se nachází na pastvinách, loukách, vrchovištních rašeliništích, močálech a ledovcových karech

Národní park Šumava

- Park je domovem původní středoevropské zvířeny
- Chybí zde větší šelmy, které byly vyhubeny v minulých stoletích
 - medvěd i vlk v 19. století
 - zubři a losi byli vyhubeni již ve středověku, postupně se vracejí
- Od 80. let se ochránci starají o reintrodukci rysa ostrovida
- Původní druhy jsou chráněny a jejich počty optimalizovány
- Najdeme zde i zástupce ptačí říše ze severské tajgy
 - tetřev hlušec, tetřívka obecná, jeřábek lesní

Úkoly

- Naplánujte výlet do zvoleného NP. Vytvořte plán míst, která navštívíte. Vyhledejte k těmto místům nějaké informace, popřípadě vytvořte průvodce po místech.

Shrnutí - PAMATUJ !

- NP jsou vyhlášovány zákonem
- Předmětem ochrany jsou přirozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy
- Jsou vyhlášovány zákonem
- Území se člení do tří zón + ochranného pásma
- Ochrana a hospodaření v parku se řídí přísnými pravidly
- Chování v parku je ošetřeno návštěvním řádem
- V ČR existují 4 NP – Krkonoše, Šumava, České Švýcarsko a Podyjí

Použité zkratky

- ha – hektar
- CHKO – chráněná krajinná oblast
- KRNAP – Krkonošský národní park
- MZCHÚ – maloplošná zvláště chráněná území
- NP – národní park
- UNESCO – Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu

Použité zdroje

1. *Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky* [online]. [cit. 2012-11-16]. Dostupné z: http://www.ochranaprirody.cz/wps/portal/cs/aopkcr/aopk-cr!/ut/p/c5/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3h_n0BLUzdTEwP3EGNTA0_vUGNHp1BnIwMLA_1wkA7cKtyNCcgbQuQNcABHA30_j_zcVP2C7OwgC0dFRQC39OjQ/dl3/d3/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/
2. BRANIŠ, M. *Základy ekologie a ochrany životního*. 3. vydání. Praha: Informatorium, 2004. ISBN 80-7333-024-5.
3. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Národní parky a chráněné krajinné oblasti v České republice* [online]. 2010 [cit. 2012-11-18]. ISBN 978-80-7212-543-2. Dostupné z: [http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/0806435A9DD2D0E4C125781D00487F85/\\$file/Final_%20cz_%20web.pdf](http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/0806435A9DD2D0E4C125781D00487F85/$file/Final_%20cz_%20web.pdf)
4. *Národní park Šumava* [online]. 2008-2012 [cit. 2012-11-18]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/>
5. *Národní parky České republiky* [online]. [cit. 2012-11-18]. Dostupné z: <http://www.narodniparky.kvalitne.cz/>
6. *Správa Krkonošského národního parku* [online]. 2010 [cit. 2012-11-18]. Dostupné z: <http://www.krnap.cz/>
7. SPRÁVA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU. *Plán péče o Krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo* [online]. 2010 [cit. 2012-11-18]. Dostupné z: http://www.krnap.cz/data/File/letaky_brozury/planpeceweb.pdf
8. *Správa národního parku Podyjí* [online]. 2010 [cit. 2012-11-18]. Dostupné z: <http://www.nppodyji.cz/>
9. *Správa národního parku České Švýcarsko* [online]. [cit. 2012-11-18]. Dostupné z: <http://www.npcs.cz/>
10. ŠLÉGL, J. a kol. *Ekologie a ochrana životního prostředí*. 1. vydání. Praha: Fortuna, 2002. ISBN 80-7168-828-2.
11. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochranně přírody a krajiny. In: 1992. Dostupné z: [http://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/d79c09c54250df0dc1256e8900296e32/58170589E7DC0591C125654B004E91C1/\\$file/UZ%20zakon%20114-1992%20\(1.4.2012\).pdf](http://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/d79c09c54250df0dc1256e8900296e32/58170589E7DC0591C125654B004E91C1/$file/UZ%20zakon%20114-1992%20(1.4.2012).pdf)

Vzhledem k autorským zákonům neobsahuje prezentace dostatečné množství obrázků. Pro využití ve výuce doporučuji pro zpestření obrázky doplnit. Použité obrázky pocházejí z archivu autorky.